

รหัสโครงการ: RUG4730001

ชื่อโครงการ: โครงการ การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ :
ประเด็นการค่าบริการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

ชื่อนักวิจัย: ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา¹, ชะเอม พันธ์², ปังปอนด์ รักอำนวยกิจ¹, สิริเกียรติ เหลียงกอบกิจ³,
วรัญญา เตียวกุล⁴

¹ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล,

² กลุ่มการสาธารณสุขระหว่างประเทศ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ,

³ กองการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข,

⁴ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

email address: prckc@mahidol.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : 1 กันยายน 2547 - 30 กันยายน 2547

การศึกษาชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการรวบรวมวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการค่าบริการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เสนอแนะทางเลือกที่ควรมีการหาข้อมูลเพิ่มเติม โดยการใช้การรวบรวมเอกสาร กระบวนการประชุมระดมความคิดเห็นจากเครือข่ายต่างๆ เพื่อนำความคิดเห็นนั้นเสนอต่อที่ประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติปี 2547 เพื่อกำหนดจุดยืนภาคประชาชนในเรื่องการเปิดเสรีการค้าและบริการด้านสุขภาพ และเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้อย่างใช้ปัญญาและสมานฉันท์ โดยมีการจัดการอย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่การมีสุขภาพะ

โดยประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น ดังนี้

1. การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

- 1.1 ต้องไม่นำเรื่องการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับยาและการให้บริการสาธารณสุขขึ้นมาเป็นวาระการเจรจาการค้าทวิภาคีเด็ดขาด
- 1.2 ถ้าจะเข้าร่วมในสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือทางสิทธิบัตร ไทยต้องยืนยันเงื่อนไขว่า ต้องเร่งพัฒนาระบบ/กระบวนการรับจดสิทธิบัตรในประเทศไทย โดยการพัฒนาฐานข้อมูลสิทธิบัตรภาษาไทยอย่างสมบูรณ์ที่ง่ายต่อการค้นคว้าและนำไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งการพัฒนาผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคำขอจดสิทธิบัตร และพัฒนาระบบการขึ้นตอนการขอใช้สิทธิไม่ว่าโดยภาครัฐหรือภาคเอกชน

2. การคุ้มครองพันธุ์พืช สมุนไพร และภูมิปัญญาการแพทย์ของไทย

- 2.1 ปฏิเสธการขยายการคุ้มครองสิทธิบัตรมายังสิ่งมีชีวิตทุกประเภท
- 2.2 ปฏิเสธการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

- 2.3 การพัฒนาปรับปรุงระบบกฎหมายเฉพาะให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้มากยิ่งขึ้น
- 2.4 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันให้คุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นและมีความเป็นธรรมต่อชุมชนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น
- 2.5 ปรับปรุงกฎหมายสิทธิบัตรโดยให้มีการเปิดเผย แจ้างแหล่งที่มาของทรัพยากรชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งประดิษฐ์ที่มาขอรับความคุ้มครอง ให้แสดงหลักฐานการทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ ในกรณีที่มีการใช้ภูมิปัญญาการแพทย์ของไทย เป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์นั้น

3. การเปิดเสรีการค้าบริการด้านสุขภาพ

- 3.1 ภาครัฐไม่ควรเป็นผู้สนับสนุนการค้าบริการสุขภาพ แต่ให้เป็นบทบาทภาคเอกชน
- 3.2 ภาครัฐสนับสนุนการศึกษาผลกระทบจากการค้าบริการด้านสุขภาพ และควรเผยแพร่ข้อมูลผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ และแนวทางในการลดผลกระทบ ให้สาธารณชนทราบ เพื่อร่วมกันตัดสินใจ
- 3.3 นโยบายการเร่งการเพิ่มการผลิตบุคลากรสุขภาพที่รัฐดำเนินการอยู่ จะต้องมุ่งเน้นการดำเนินการเพื่อเพิ่มความเป็นธรรมในการเข้าศึกษา และการเข้าถึงบริการสุขภาพเป็นด้านหลัก
- 3.4 รัฐจะต้องเร่งปฏิรูประบบสุขภาพ และระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และมีการกระจายทรัพยากรและบริการอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม และหลีกเลี่ยงการดำเนินการใดๆ ที่จะเกิดผลกระทบด้านลบต่อสุขภาพของประชาชน

คำหลัก :

การค้าบริการ การค้าบริการกับสุขภาพ

Project Code: RUG4730001

Project Title : *Policy development on Trade in Health Service to be presented at National Health Assembly*

Investigators : Churnrurtai Kanchanachitra¹, Chaaaim Patchanee ²,
Pungpond Rukamnouykit¹, Sirikiat Liangkobkij³,
Waranya Teokul⁴.
¹ Institute for Population and Social Research Mahidol University,
² International Health, Policy and Strategic Bureau, MOPH,
³ Medical Registration Division, MOPH,
⁴ National Economic and Social Development Board.

email address: prckc@mahidol.ac.th

Project Duration: 1-30 September 2004

This project aims to collect, analyze and synthesize data on trade in health service and provide recommendations on further study in this issue. The process of study includes literature review, brainstorming among stakeholders in various sectors to compile data and information and present the recommendations to the National Health Assembly in 2004.

People standpoints comprise of 3 main issues as follows:

1. Intellectual Property Rights

- 1.1 The government should not put intellectual property rights on drug and health in the free trade agreement negotiation.
- 1.2 In case of Thailand's involvement in Patent Cooperation Treaty in has to be in the condition that Thailand has to develop patent process by developing a complete database in Thai to be easily retrieved. Moreover, Thailand needs to strengthen capacity of experts in the process of patent request consideration and patent by government or private sector.

2. Plants, herb, and traditional medicine protection

- 2.1 Refuse to expand the protection to cover patent on living organism
- 2.2 Refuse to participate in UPOV convention
- 2.3 Develop sui generis system to be more efficient in enforcement
- 2.4 Improve current intellectual property rights law to protect local intellectual property and to be fair to community.
- 2.5 Improve intellectual property rights law by disclosing information on source of biological resources and local knowledge related to new product. Moreover, agreement on benefit sharing between owners of knowledge related to new products need to be informed.

3. Trade in health services

- 3.1 Government should not play role in supporting trade in health service but should be the role of private sector.
- 3.2 Government should support study on impact of trade in health services and should disseminate information both strengths and weaknesses to public for joint decision making.
- 3.3 Policy on increase production on human resource should be emphasized on equity in opportunity to study and to equal access to services.
- 3.4 Government should reform health care system and health insurance system to be more efficient, better quality and to distribute resources more evenly. Government should prevent any policies that yield negative consequences to the health of population.

Keywords:

Trade, trade in health services